

ЗА ДУХОВНИЯ ЖИВОТ

Отец Паисий каза: “Колкото по-духовен е човек, толкова по-малко права има в този живот. Той е задължен да проявява търпение, да понася несправедливости и да приема оскърбления от други. Кривото дърво (своенравният човек, който е отдалечен от Бога), има много права. Има право да удря, да обижда, да постъпва несправедливо. Бог запазва нашите права за другия живот. Но ние много често поради неразумие си търсим правата тук, за да не ни ощетят в нещо. Ако ни кажат нещо, веднага търсим правото си. И след това мислим, че вярваме в Бога. Това е голяма подигравка. Човешкото правосъдие не казва нищо за духовния човек. Но то е една спирачка за онзи, който върви наопаки.

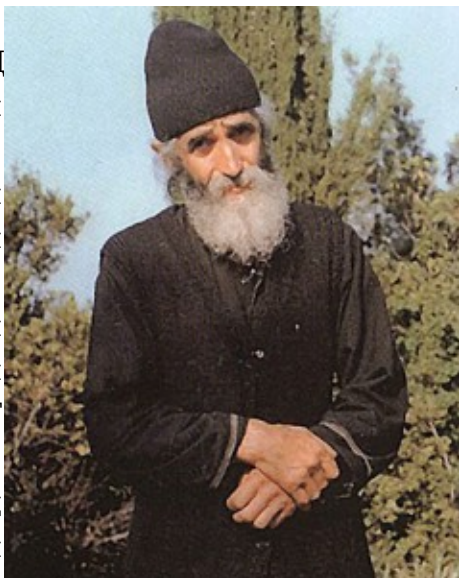

Старецът каза: “Хората, които имат чувствителна душа, голямо достойнство и деликатност, скърбят и страдат от депресия или завършват живота си със самоубийство. Те и сами са чувствителни, и дяволът ги прави още по-чувствителни. Както и безчувствените прави още по-безчувствени, защото дяволът помага наклонностите им да се развиват.” И добави: “С тези състояния човек не може да се бори сам. Той не бива да казва, че скърби за нещо и че иска да получи духовна полза от това. Ако някой се задълбочава в такъв помисъл, то дяволът вярно ще му служи. В някой момент той ще му помогне, но после ясно ще се открие цялостното състояние. Или например, друг казва, че ще мълчи, поставя си го за правило, понеже някой го е наругал, и известно време не отвръща, а после предишното състояние се открива в цялата си сила. Човек никога не бива да си дава сам канони, това е опасно.”

дна от беседите на духовни теми, след признанието на някои, че вървят по пътя на греха, отец Паисий каза нещо характерно: “И аз, колко години минаха вече, не мога да водя духовна борба и затова казвам кога ще ме прибере Бог, за да си отида по-рано. Ние много пъти се отклоняваме, защото си мислим, че правим нещо сами. Помага ни Бог, а ние не разбираме това. Смятаме, че се придвижваме напред.

Помага ни Бог, а ние не разбираме това. Смятаме, че се придвижваме напред. Естествено, в началото Той ни дава бонбон, а ние мислим, че сме се потрудили. Но всъщност Бог ни го е дал, за да ни покаже, че там горе има сладкарница и че ние трябва да вървим сами. Тогава, естествено, апетитът ни се възбужда, но после се изморяваме.

Знайте и това, че когато се отклоняваме поради немощ, това също ни помага по някакъв начин, защото Божията благодат ни оставя за малко, за наше смирение. Така човек се смирява. След това Божията благодат се връща и човек познава Бога. Тогава той разбира как Бог му помага. Ще ви дам един пример: когато пеленачето поотрасне, майката го взема за ръка, то прави големи крачки, не се спъва и мисли, че може да върви добре. Ако и след това продължи същото, то остава недоразвито. Ако майката постоянно го държи за ръка, у детето се създава лъжливо чувство, и щом поиска да върви само, то пада. И става ясно, че тези крачки не са били негови.”

Старецът казваше: “Аз не съм се занимавал с много неща. Зная по нещо от Светите Отци и се старая... Разбрал съм, че в човека няма отрова¹¹. Отровата става сладка, когато я посрещнеш духовно. Ние често виждаме някой, който грeши. Разбира се, той сериозно се огорчава, кае се, преживява скръб, изповядва се и получава божествено утешение. Но ако той не чувства това утешение, трябва да разбере, че нещо в самия него го изкушава. Изкушава го помисълът, и той трябва да отиде и да каже за него, и тогава утешението ще дойде. Същото се случва и когато проявява съчувствие към скърбите на някой брат, който страда. Той се моли за него, оказва му помощ, и Бог му помага.”

Старецът казваше: “Често забелязвам нещо странно, което се случва с вярващите хора. Това ми напомня пазар за плодове и зеленчуци. Там всички викат - един: “Хайде на прасковите”, друг: “Хайде на цвеклото” и т. н. Всеки иска да продаде стоката си. Нещо подобно се случва и с християните. Някои казват: ако постъпиш в тази община, - ще се спасиш, ако постъпиш тук и там, - ще се спасиш. Но много хора не отиват нито тук, нито там, имат нужда от нещо друго. Господи помилуй! Божият човек може да помогне. Да помогне, но не да принуди. Да си представим, че аз отида в някоя казарма, за да кажа там няколко думи за монашеството. Няма да говоря лъжи, ще им кажа това, което е в действителност. И след това какво ще стане? Нима всички са готови да станат монаси? Аз, естествено, само ще причиня зло, защото някои може би ще станат монаси, а после ще се измъчват и ще бъдат нещастни. Трябва да намеря чиста душа, за да е подпомогна в призиванието е.”

На същата тема старецът каза: “Някой иска да се занимава с иконопис, има наклонност да рисува икони и те ще вършат чудеса. Нека се занимава. Друг иска да стане женен свещеник. Каква радост! Нека стане женен свещеник, и ще получи помощ. Исква да стане неженен свещеник? Нека бъде неженен. Исква да стане монах? Също ще получи помощ. Не може всички да се мерят с една мярка. Някои измъчват другите, искайки от тях да правят противоположното на това, което могат.”

Старецът казваше: “Не е добре да сменяме духовниците си. Погледнете сграда, в строежа на която постоянно са се сменяли различни архитекти и инженери. Нима може да излезе нещо добро от нея?”

Отец Паисий казваше: “Духовникът трябва да бъде свободен и да действа по съответния начин. Да не следва предписания, давани от други хора.”

Отец Паисий казваше: “Аз не давам рецепти отдалече. Не можеш да бъдеш лекар отдалече. Аз само се моля.”

Старецът каза: “Колкото по-високо хвърлиш нещо, с толкова по-голяма сила ще падне и ще се разбие на парчета. Често виждаме, че някой мисли високо за себе си, а отвън нищо не му се случва, за да придобие смирение. Това е опасно. Той придобива гордостта на Денница, и в този чин, Бог да пази, се изравнява със сатаната.”

Попитали стареца дали на Света Гора има отци, които са достигнали такава любов, че да смятат всеки човек за свой брат. И той отговорил: “Те би трябвало да са много, но за съжаление, такива души са малко. Ние, светогорците, търпим голямо зло заради календара. Това ще навреди на Света Гора, то вече нанесе вреда на народа навсякъде. Предизвика голям смут.”

Старецът отново каза: “Сега хората в света се занимават с всякакви неща, освен със самите себе си. На човешката природа не е присъщо злото.”

Предполагам, че ако всеки се заеме със себе си, всичко ще потече в правилен ритъм. Това и трябва да направим. Както виждате, дяволът ни отваря работа – създава работа на всеки.”

Старецът каза: “Когато изправя себе си, ще се изправи и една частица от Църквата, така че ще можем да живеем в съгласие. Светият Дух е Един. А сега хората създават много духове. Не мога да разбера това.”

Старецът каза: “Бог няма да изисква едно и също от всички хора. Вие не можете да избягате от света. Можете ли? Не можете. Насочете всичките си сили към това добро, което можете да извършите в него. Това има голяма стойност.”

Старецът каза: “Човекът дава на сина си плът. Бог му дава душата. Когато детето порасне, родителите престават да носят отговорност. Бог дава на всеки човек Ангел-Пазител, който му помага през целия живот. Затова не трябва се боим да поверим себе си на Бога.”

Някой попита стареца не го ли изморяват всекидневните посетители, и той отговори: “Виж какво ще ти кажа. Когато беседата е духовна, не. Лошото е, когато задават напълно безсмислени въпроси. Ако хората не са образовани и задават такива въпроси, тогава имат някакво оправдание. Но идват учени, математици, и те питат, например, каква е връзката между космоса и човешката съвест. Сам си направи извод. Аз обикновено им казвам: “Имам кафе. Поседнете на сянка, а после лека-полека ще разрешим вашите въпроси.” Както виждате, необходимо ни е да имаме кафе и аспирин. Имаше три вечери една след друга, през които почти не спях. Не зная дали ми се събират и три часа сън. И все пак не се уморих. Но когато се случи някой разговор, изпълнен с въпроси, от хора с външно образование, от техните 500 въпроса ме заболява главата. Това е, което ме изморява.”

Веднъж попитах стареца как да не приемаме похвалите, и той ми отговори: “Имайте смирение и познайте себе си. Ще ви дам следния пример: когато изрязвам образа на някой светец върху

дърво и завършвам, мисля, че е станало добре. След малко отново се вглеждам в него и виждам, че има недостатъци. Ако взема лупа, ще видя, че недостатъците са много. Същото е, когато гледаме ръцете си. Виждаме, че те са чисти. Но ако погледнем през лупа, ще видим нечистота и множество микроби. Така е и когато внимателно се вглеждаме в душата си. Виждаме, че там няма нищо от това, което светът казва за нас.”

Старецът каза: “Понякога ние казваме, че имаме любов. Но каква е тя? Човек ще преуспее в духовната любов тогава, когато вижда всички хора по света като свои братя. Ама ще научи, че бил идолопоклонник или иеховистът... Да, но той е наш брат по плът. Естествено, не по Дух, в Който ние сме православни. Но трябва да плачем и за него. И ако православният е станал иеховист или папист, също трябва да плачем за него. Сега има толкова милиони неправославни. Нима съм плакал за някого от тях? Следователно, аз съм много далече от истинската любов.”

Старецът каза: “Всички ние трябва да имаме търпение. И малките, и големите. Имайки търпение, винаги ще бъдем в някакво напрежение. Всеки - повече или по-малко - е егоист. И всеки път, когато ни води егоизмът, малкият повод води до голяма кавга. И тъй, започва се с това, че в семейството възниква изкушение. И вие, дори и да сте уловили този момент, ако не се пазите, няма да получите никаква помощ. Имайте търпение, и голямо доверие в Бога. Ние още не сме осъзнали до каква степен Бог ни следи и ни помага. Не сме разбрали това. Ако хората го разберат, ще чувстват голяма сигурност и ще отдават душата си и целите себе си на Бога.”

На един познат иеромонах отец Паисий разказал следното: “Когато дойде голяма благодат, човек никога не предвижда това отнапред. Тогава цялото му същество бива потресено. Тялото бива разтърсено като от електрически ток. Той не очаква такова блаженство. Тогава идват сълзи, блаженство, неизказана радост, изменение, Божествена любов. Спомням си какво се случи с мен преди много време. Цяла нощ мощите на свети Арсений лежах на постелята ми, а аз бодърствах и се молах. Внезапно се появи дяволът, хвана ме и ме бутна надолу с вик: “Чия е тази глава?!” Тогава аз извиках: “Свети Арсений, помогни ми!” Дяволът начаса стана невидим, а душата ми се изпълни с неизразимо блаженство. На сутринта дойде един мой познат и бе поразен от това как благодатта бе преобработила лицето ми.”

Старецът каза: “Първите сълзи, на покаянието, изморяват. Вторите - на знанието - не уморяват, а сълзите на любовта - на Божествената любов - радват сърцето.”

Старецът каза: “Сълзите на монаха имат очистителна сила за душата, когато са примесени с потта му.”

Старецът отново каза: “Първите сълзи са от Божественото утешение. Този, който се моли, плаче и се съкрушава. Вторият плач идва от славословието и се извършва в друг свят. Първият плач усмирява тялото, докато вторият дава всички необходими жизнени сили и на душата, и на тялото. Той идва от ликуването и славословието. И оттук всеки може да види разликата.

Старецът каза: “Ние приличаме на бурени коприва, които отдалече изглеждат зелени и свежи като поляна, но когато се приближиш и се докоснеш до тях, ще видиш тяхната лошотия и ще усетиш жилото им.”

Старецът казал на един младеж: “Не се уповавай на своите познания. За да получиш вътрешно божествено знание, трябва да се освободиш от светското знание. Бъди прост като дете, не се гордей с познанията си. Знанието възгордява.”

“Старецът каза: “Днес всички искаме да станем светии с малко труд. Отдалечихме се от традицията. Не гледаме да сме с първите в състезанието, а с последните.”

Старецът пак каза: “Колкото повече се уморяваш, толкова повече благодат и радост получаваш.”

Старецът каза: “Бог може да изпълни сърцето ни с такова блаженство и любов, каквито никога не сме изпитвали, и тогава бихме паднали от преголяма сладост. Но тогава бихме напуснали манастирите и бихме се затворили в пещерите. А миряните биха изоставили работата и семействата си. Ето защо Бог, Който е Любов, не ни изпълва с такова блаженство.”

Старецът каза: “Винаги поставяйте под въпрос собствените си съждения. Ние не знаем какво може да се случи.”

Старецът каза: “Гневът е необходим, когато трябва да защитим вярата си, а не за да се защитаваме физически. Когато виждаме, че нашата вяра се хули, трябва да се гневим. Ако ме обвиняват, аз съм длъжен да го приема. Но ако обвиняват и нападат Православието, трябва да се гневя.”

Старецът каза: “Духовният живот трябва да започне от сърцето. Тогава всичко върви добре. Човек трябва да разбере, че това, което е преживял до този момент, не е нищо.”

Старецът каза: “Когато някой ни дойде на гости, а денят е постен, трябва да внимаваме с храната. Ако гостът желае нещо по-специално, да го помолим да дойде на другия ден, за да го нагостим, и да кажем, че сме му длъжници. Ние, християните, трябва да внимаваме, за да не се хули Божието име от другите.”

Старецът каза: “Не четете вестници и не гледайте телевизия. Често дори и църковната периодика вреди на християните, защото събужда гняв към отделни хора и изобщо, предизвиква смущение. Внимавайте във всичко. Четете Светоотечески книги.”

Старецът каза: “В духовния живот понякога трябва да се самопринуждаваме. Ние често губим духовен апетит. Трябва да накараме себе си да изядем една хапка, и апетитът ще дойде. Както правим с изкълчената ръка: необходимо е рязко движение, за да си дойде на мястото. Да не бъдем като костенурката, която тръгнала на сватба, а пристигнала за кръщение.”

Старецът каза: “Когато някой се е избавил от стреса, тогава всички около него си отдъхват.”

Отец Паисий казал на един посетител, който се интересувал от духовни въпроси: “Помисли за змията, която цяла зима е лежала под камъка, и напролет е поискала да излезе на слънце, а ние сме я убили. Помисли си, ако Бог те беше създал магаре – и имаш господар, който прави каквото си иска – товари те с багаж, сяда на гърба ти, оставя те в някой дол, удря те... Ако се замислиш за това, ти дори би почувствал товара на магарето. Тогава би прославил Бога, задето те е създал човек, който може да придобие Рая, защото за човека съществуват Рай и Ад, а за животните – не.”

Старецът каза: “Когато обичаш животните, те чувстват това и гледат на тебе като на приятел. В рая, преди грехопадението, животните били приятели на човека. Адам притежавал благодатния дар на проницателността, – духовното зрение – виждал нуждите на всяко животно и му помагал. Всички животни били кротки, и подивели едва след грехопадението.

Старецът каза: “В началото човек отдава целия себе си на Бога, а след това Бог го очиства и го отдава на хората. Когато човек вярва, че е по-лош от всички, тогава едно-единствено “Господи помилуй”, което произнесе за света, ще струва повече от хиляда “Господи помилуй” на друг.”

Двама атонски поклонници дошли при отец Паисий за духовно утешение, и той, желаейки да удовлетвори духовната им нужда, казал: “Какво да ви разкажа? Ще ви разкажа за един човек, чиято килия се изпълни с Божествена светлина, и той не знаеше дали се намира в тяло, или не. Той бе възнесен от Духа. Когато дойде на себе си и видя тази нетварна светлина, и отвън проникна обикновената слънчева светлина, този човек видя ужасяващата разлика между тях. Той почувства колко тежко е тялото му. Тогава започна горчиво да плаче, търсейки сладостта и сиянието на Божествената Светлина.”

Старецът каза: “Нека не поставяме Бога в затруднено положение. Целият Той е Любов. Той не иска да ни вижда нещастни. Но какво правим ние? Ако ни даде обилна благодат, ще се превъзнесем. Ако не ни даде, ще бъдем нещастни и ще загубим надежда.”

Около 17 месеца (1972-73 г.) служех в армията при военния затвор Боятиос (“Свети Стефан”) в Атика. Там имаше много затворници-иеховисти с дълги присъди. Поради характера на моята служба в различни отдели на Управлението на затвора, аз общувах с много от тях и с тъга се убедих в психическата разстроеност на тези хора. Достойни за съжаление бяха и затворените наркомани, които режеха вените си с бръснарско ножче и гълтаха различни таблетки.

Автор: Дионисий Тацис

Източник: Да превърнеш чуждата болка в своя